

Tas Latweefchu draugs.

1846.

14. Febr.

Ta
lappa.

G o h d i g s S c h i h d s.

Kahds wezs Schihds, Jhsaäks wahrda, kup-
tschojahs ar wezzahm drehbehm, pirke un pahrdewe,
bet tikkai knappi ar to sawu deenischku maissi war-
reja nopelniht. Tomehr winsch Deewam pateize, ka
tas winnam taf tik dauds dewe, un winsch bij'
meerâ ar to, kas bij pee rohkas. Bet winnam nu no-
mirre diwi behrni, weens pehz ohtra, un ka tohs
warretu aprakt un paglabbaht, tam bij ja-pahr-
dohd wiffas sawas grabbaschas. Nu wehl palikke
winna seewa wahja, ar ko tas 20 gaddus mihligi
bij dsihwojis, un kad nu pascham seewa bij' ja-
kohpj, tad tas wairs newarreja andeleht un ko
nopelniht. Daudsreis' tas apgullehs ne-ehdis, ne-
sinnadams, fur rihtâ kahdu graffi nemschoht preeksh
maises un seewas sahlehm. Sahje pee saweem
baggateem tizzibas-beedreem un teem stahstija sa-
was behdas un nabbadsibu, bet par welti; tee to
neschehligi aisdsinne. Labbaki arri daschi kristi-
gi zilweki winnu ne-usnehme. Tatschu winsch
sawas behdas panesse pazeetigi un patahwehs us
to, kas us to behdigu saukschanas klausu. — Kahdu
deenu, fur tam nebij' ne maises kummofa wairs,

un tas pa eelu gabje ar noffummuschu firbi, sauze to kahds jauns kungs pee sewis, un sohlija tam, lai winna wezzas drehbes atpirkoht. Drihs tee sabilhe. Bet kad nu Jhsaakam naudas nebij, tad tas luhdse, lai drehbes tikkam kungs paturroht pee sewis, kamehr tas atnahkschoht; un tas aisgabje pee kahda pasihstama, naudas aisnemtees. Bet par wolti; tas nedewe. Nu tam pee funga bij ja-eet un ja-sakka, ka winsch to drehbu newarroht pirkt. Kungam Schihds bij pasihstams, ka gohdigs wihrs, un tas sohlija kahdu laiku us naudu gaidiht. Nabbags Jhsaaks tam pateize par to no firds, un drehbes aisnesse us mahjahm. Mahjas drehbes wehl weenreis pahrluhkoja, zil gan par tahm pelnischoht. Pahra bikschu pahrluhkodams, usker tas stary ohderi kahdu zetu leetu. — Ohderi atahrdijs, redsi! tas atrohd trihs skaitus dukatus, kas zaur zauru keschu ais ohderes aislihduschi. Tuhlin tas ar dukateem aisgabje us fungu atpakkat, un schim tohs atdewe. Kungs par scha nabbaga Schihda gohdigu prahtu brihnijahs warren, un ka tas, tik nabbags buhdams, scho naudu tatschu nebij paturrejis. Winsch tam rohku speesdams, teize: „Klausees, mihtajs Jhsaaks, es atminnohs, ka man ta nauda jaw ilgal' ka preeksch gabda pasuddusi, un es nezereju to ne kad wairs atdabbuht. Lai ta tew peederr, tapeh; ka tu tik gohdigs effi, un tahs drehbes es tew arri schkinjoju. — Jhsaakam azzis pahrluhde no preeka-affarahm, bet tahs naudas negribbeja peenemt, jo winsch dohmaja, ka winsch par to sawu gohdigu prahtu ta, ka pahrdohdoht. Bet tas mihtajs kungs to tak pahrrunnaja, un teize, lai winsch scho dahwanu itt ka no pascha Deewa sanemmohht, ka ar to warretu sawu wahju

seewu kohyt un pats us preekschu tikt. Jhsaäks
 lahwehs pahrrunnatees un aishgahje prohjam us
 mahju, simtu-kahrt pateikdams mihtam Deewam
 un sawam labb-darritajam. Seewa atkal drihs
 atspirge, arri winna masa andele sahze wairotees,
 un pehz kahdeem gaddeem tas palikke par turrigu
 wihtu. Wansch neaismirfe sawu labb-darritaju.
 Tas likke preeksch winna sudraba dohsi taifihht, us
 kurras stahweja schee wahrdi: „Par pateizibu
 no nabbaga Jsaäka.“ Tas gohdigs kungs
 scho dohsi sanehme ar leelu preeku, un ne kad ne-
 aismirfe, scha Echihda gohdigu prahhu arri zit-
 teem usteikt.

Teescham, Deewus us zilweku ahrihu gihmi
 neluhko; bet no wisseem laudim, kas winnu bih-
 stahs, un taifnibu darra, tas winnam irr peenem-
 migs. (Upust. darb. 10, 34. 35.) P. —p—.

Ra sinnama firde atmohdahs.

Baggats kohymannis Ollenderu semine is-
 reiseja andeles deht, un nehme tik sawu sullaini
 lihds. Sullainis sinnaja, ka kungam dahrgi ak-
 mini un dauds naudas lihds, apnehmahs to bree-
 fmigu darbu isdarriht, un sawu kungu nokaut. Lai-
 fu noluhkojis, kad kungs kahdu reis no sirga kahpe,
 pistoli panehmis noschahwe to us weetas. Tad
 panehmis leelu akmini, peesehje tam to pee kakla,
 un to noslihzinaja uppê. Nu kunga mantas wis-
 fas panehmis, jahje tas prohjam us juhymallu;
 tur sirgu pahrdewis, tas ar tahm sagtahm man-
 tahm aishbrauze pahr juhru us Ollenderu semmi,
 un tur kahda pilsehtâ apmettehs dsihwoht.

Schê tas tikkai pa masitehm eesahze andeleht,

negribbedams fawas leelas baggatibas israhdiht. Gauschi ismannigi tas ar sawu naudu strahdaja, sawu andeli ta us preekschu dsihdams, lai zitteem winna baggatiba us reisi nenahktu gaisma. Pehz kahdeem gaddeem tas palikke par baggatu un ka schitte teizamu kohpmanni. Wiffi dohmaja to, ka schis sawu mantu zaur sawu uszihligu darbu un gudribu, woi arri zaur labbu laimi sakrahjis. Nu apprezzeja tas baggatu meitu par gaspaschu no augstakas gohbigu kauschu kahrtas, un kad winsch tiklabb andeledams, ka arri zittadi, gohbigis wihrs rahdijahs, tad tas drihs pilsehtâ pee teefahm dabbuja kahdu ammatu, un nu kahpe no weenas gohda-weetas us ohtru, kamehr to beidsiht eezehle par pilsehtas burmeisteri. Schai ammatâ winsch tik gohbigi turrejahs, ka wiffi pilsehtneeki ar to bij tohti meerâ.

Tikkai patš ne kad newarreja dabbuht meeru. Lai tas arri deesinn zik labba bij darrijis, lai tas ikkatram teefu spreede pehz ihstenas taisnibas, tad tomehr tam ta stunda nahze arween prahtâ, kurrâ tas sawu kungu bij noschahwis un aiswilzis us uppi slihzinah. Wehl ar ween tas bailojahs un bihjahs no tahs ohtras stundas — prohti: kurrâ winna darbs nahkschoht gaisma. Un ta arri atnahze.

Rahdu reis tas sehdeja pee kalla-teefas par preekschneeku, kur zilweks tappe pahrklaushts, kas sawu paschu kungu bij nonahwejis. Leezineeki tappe pahrklausiti un tee isfazzija, ka apfuhdsetajs bij' wainigs. Tee zitti teefas-kungi ikkatris pehz reises fauze: winsch irr nahwi pelnijis! Nu wehl burmeisteram tas nahwes = spreedums pahr scho grehzineeku bij ja-nosakka. Wiffi, kas tur klahht bij, gaidija kahdas minutes ar atwehrtahm aufim. Bet winna sinnama-firds bij nu usmohdusees, kur

tam par tabdu paschu zilweku bij ja-nospreesch, kahds pats bij, kas pats arri bij sawa kunga fleykawa. Gihmis tam palikke bahls, un newarreja ne wahrdu wairs isrunnaht.

Beidsot tas zehlehs no sawa teefas-frehsla augschâ, nostahjehs pee ta apfuhdseta grehzineeka lihdsaksch un fazzija us teem teefas peefehdetajeem tâ: „Pee mannis juhs redsat ta taisna Deewa atreebschanu. Trihsdesmit gaddus es passlephu sawu besdeewigu darbu, bet taggad manna firds manni speesch to isstahstiht.“

Tad nu isstahstija, zif warren nepateizigi tas sawu mihtu kungu nonahwejis, un teize: „Trihsdesmit gaddus es esmu zihnijees, ar sawu ahriku gohdigu dsihwofchanu sawu sinnamu firdi fluffinaht; bet meeru es ne kad ne-esmu dabbujis. Taggad, fur man par scho negantu grehzineeku tas nahwes-spreedums bij ja-spreesch, mannas dwehfeles bailes tif-warrenas bij, un man kâ pehrkons firdi fauze, ka es wehl negantaks effoht, kâ winsch. Es newarru un negribbu wairs tam Wiffu-warrenam turretees pretti, es juhtu, ka es tad winna schehlastibu warru pasaudeht muhschigi. Tapehz apleezinaju es schè preeksch flahrbuhdama Deewa, un schahs teefas, ka es wainigs esmu, un tihschi sawu negantu fleykawibas-darbu esmu pabarrijis, un juhs luhdsu, lai par manni tas nopelnihts nahwes-spreedums teek nospreests.“

Zif warren teefas-kungi un zitti, kas tur flahrt bij, par to istruhkabs, ka tee no sawa gohdiga burmeistera schahdus wahrdu dsirdeja, to ne mas newarr aprakstiht. Daschi winna draugi teize, ka effoht traks palizzis; bet winna prahtiga runnaschana tak teem parahdija, ka ne-effoht wis. Zitti

fazzija us to, ka tas ar sawu gohbigu dsibwoschanu un nabbagu apdahwinaschanu pahr scheem trihs=desmit gaddeem sawu grehku-wainu buhschoht at=lihdsinajis; jo pehz tif ilgeem gaddeem iffatra teefa un leeta paleekoht wezza. Bet schis nomohzihts un sabailohts grehzineeks pastahweja us sawa nah=wes = spreeduma un isluhdse few to, ka kahdu schehlastibu.

Beidsoht par wiinu tikke nahwes=spreedums nospreests, un winsch nomirre, sawu grehku noschehlodams un ar atgreesstu firdi. — Za irr ta fwehta un taisna Deewa warra muhsu firdis.

P. — p—.

Jo leelakas behdas, jo tuwafi Deews ar sawu palihgu.

Kahda auksta seema tif warren' snigge un puttinaja, ka sneegs kahdu weentulu mahjinu gluschi apklahje. Zaur paschu skursteni tee wairs deenas gaismu neredseja. Schat mahjina dsibwoja wihrs un seewa ar saweem behrneem. Teem zits ne kas nebij ko ehst, ka druszin seers un maise; jo us pagrabbu, kur teem kartuppeli un zittas ehdamas leetas stahweja, tee wairs sneega deht newarreja tikt. Za nu tee nabbagi lautini sehdeja deenu un nakti tumsiba un nedsirdeja zittu ne ko, ka ween wehtras kaukschanu un ruhkschanu. Deenu un nakti tee elju dedsinaja un ehde sawu seeru un maifi. Tehws luhkoja pa durwim ahra tikt, bet newarreja; un arri lohgi un skurstenis bij ais, sniggusch. Za pagahje trihs deenas. Behrni raudaja un wezzakeem firds gribbeja puschu luhst. Sawas leelas behdas eepreezinadamees, tee dsee-daja un luhdse Deewu. Kad maise un seers bij pa gallam, tad teem ne kas zits nebij, ka sneega

uhdens ween, fo dsert. Sesta deena jaw pagahje, bet wehl teem ne kahds palihgs nenahze. Behdigi lautini apkampehs weens ohtru, schruksteja un raudaja, jo no badda nomehrdeti tee wairs nespehje runnaht. Schinnis leelâs behdâs wezzakajs dehls luhdse, lai to preeksch teem zitteem nokaujoht. Schihs breefmigas puisena dohmas wezzakus tâ apbehdinaja, ka tee ar saweem behrneem wiffi nokritte us zelteem un karsti un firsnigi Deewu luhdse, lai winsch schahs behdas un mohkas schehligi atnemtu. Pehz tam wiffi apgullehs. Kad atkal bij uszehluschees, gabje tehws skursteni un druszin sneegu atgruhde; bet wehl ne kahdu gaismu neredseja. Nu mahte eefahze no bailehm warren' fleegt un brehkt, un tas famiffis tehws fagrahbe zirri. Kamehr nu puisens sawus swahrkus nogehrbe un kaklu issteepe, lai to nokaujoht, kamehr mahte un behrni brehze un fleedse, tamehr tee dsirdeja fehkt kahdu trohksni. Tee dohmaja, kâ skurstenis fehkt eebruzzis. Bet tad atkal wifs palikke kflussu. Tehws panehme skallu un zirri rohkâ un isgahje abrà. Mahte ar behrneem gabje pakak. Tee nu redseja pee skalla ugguns fehkt kasu gultam, kas, zaur skursteni krisdams, kahju bija lausufe. Tehws to tuhlin fagrahbe, un mahte luhdse Deewu un tam pateize, preeku-assaras raudadama. Kasa nu bij nokauta. Tehws, mahte un behrni pa-ehduschi atspirge no tahs barribas, fo Deews pats teem bij atsubtijis winnu leelâ truhkumâ. Nu tee arri zaur skursteni eeraudsija fillu debbesti. Pehz diwi deenahin tee jaw warreja no sawas mahjinâs iseet.

Tâ wehl taggad Deews brihnumus darra; bet azzu ween wajjaga tahdu, ka mehâs winna brihnumus warram redseht!

P. —p—

Latweeschu drauga

p a w a d d o n s
pee № 7.

14. Februar 1846.

S i n n a s

pahr to,

kà ar ewangeliuma mahzischanu eet paganu semmês.

T r e s c h a j s g a d s.

Weekta sinna.

Kà ar to eet Indijes semmê, ihpaschi tanni
aprinfi, ko fauz Ugra.

Sahkama yusse.

(Prav. Zakarias. 8, 6,) „Tà fakka tas Kungs Ze-
baot: Tapedz ka tas brihnischks irr preeksch scho
atlikfuschu lauschu azzim schinnis deenàs, buhtu
tas arridsan brihnischks mannas azzis? fakka tas
Kungs Zebaot.“

Tas praweets schinni weetâ runna pahr to
Zuhdu walsti, ko tas lehninsch Nebukadnezars bij
isposhtijis, un kas tikschobt atjaunota. Schi walsts
lihds ar sawu jauku pilsehtu Jerusalemi tà bija
gallejâ pohstâ, ka ne weens wairs ne warreja zer-
reht, ka ta kahdu reis atkal zelschotees, bet ifkatram
bij ja-dohma, ka ta muhscham pohstâ palikschoht.
Bet Deews leek teem wehl atlikfuscheem fazziht,
ka tas, kas preeksch winnu azzim effoht brihnischks
jeb nespehjama leeta, preeksch winna ne-effoht wis
brihnischks, neds ne-eespehjams. Arri Pestitajs
fakka, ka preeksch dauds zilwekeem ta effoht jeb
leekotees nespehjama leeta, swehti palikt, bet Dee-
wain effoht wiffas leetas eespehjamas, winsch war-
roht tahdus zilwekus swehtus darriht, — winsch
arri to Zuhdu walstibu spehjoht atkal eezelt sawâ
pirmejâ gohdâ, jebfchu ta ne sinn, zil dilti effoht
grimmuse. Schee praweescha wahrdi arri irr der-

rigi preeksch muhsu missionehm. Zo kad to wissu apdohmigi pahrleek, kas pee ta waijadsig, weenu tau-tu un semmi atgreet us kristigu tizzibu, kad pahrluhko, ka tahda semme lohti samaitata un kahdi daschi leeli un grubti kawekli të teem strahdneekeem zekkâ stahw, tad tas zilweks ar sawu meefigu prahtu ne sinn zittu, kâ tikkai isfaukt: tas naw eespehjas, të ko labbu is, darriht! Bet ak! zif reis jau tahdas dohmas kaunâ palikkufchas. Missionari ar ween' turrabs pee teem wahrdeem, kas stahw Deewa rakstâ, ka sawâ laikâ wissa semme pee ta Kunga tikfchoht atgresta. Të atkal zilwezigs prahts dohma: Kur nu tas warr notikt? Jau gan drihs 2000 gaddus kristiga tizziba irr pafaulê, un zif tad pa wissu scho laiku pee tahs irr atgreetti? Ja wehl daudsi, kas to wahrdu gan nesh, ka irr kristiti, sawâs firdis tomehr irr tahtu no Deewa atsihschanas. Irr arri panahkts, ka, kamehr zitta semme tai gaismâ mohstahs, jau ta, kur schi gaisma pirmak bija, atkal tumfchojahs; kâ tad nu tas warrehs notikt, ka tahdas tumfibas no wissahm semmehm us reis' suddihs? Pehz zilweku dohmahm, sinnamâ, tas ne warretu wis notikt; bet Deewa wahrds muhs mahza tizzeht, ka winnam wissas leetas effoht eespeh-jamas, un — debbes un semme suddihs, bet Deewa wahrds paliks teefa. —

Ne kur missionareem tahdas grubtibas preekschâ ne rahdijahs, kâ Indijâ — pahr ko scho reis' runnafir. Kad preeksch 50 gaddeem tur eeksch Bengalenes scho darbu sahze, tad Calenderu waldischana wissâ spehkâ tam pretti stihwejahs, dohmadama, ka eedsihwotaji winneem zaur to kahdu kibbeli darrischocht; ikkats to turreja par aplamu leetu, un ne buht ne gribbeja tizzeht, ka ta semme, kas jau 1000 gaddus wissu-dsittakâ mahnu-tizzibâ un wiss-gudraki eetaifitâ

elku-kalposchanâ gullejuse, nu us reis lauschobt sew eerahdiht jaunu wihsî un usnemfchoht zittu tizzibu, kad tak winnu preesteri winnus zeeti speesch, palikt wezzâs pehdâs. Kad to laif' Indiju pahrstaigaja, tas ne mas ne warreja us tahm dohmahm nahft, ka schahs semmes laudis kahdu reis arri palikfchoht par kristigeem zilwekeem. Bet tee missiones draugi ne warreja wis tizzeht, ka Indija ween palikfchoht tuffcha no tahs fwehtibas, fo ewangeliuma gaisma pafaulei atnessuse. Winni usnehme to darbu, kas preeksch zilweku azzim likfahs ne-eespehjama leeta buht, un winni ne palikke faunâ. Ur katru gaddu skaidraki parahdahs, ka ta Runga rohka arri schinnî semmê leelos leetas isdarrihs; un fur jau missionari ilgaku laiku irr darbojuschees, tur jau pamasitiim paganiska tumfiba no grutes nihkt abrà. Gan nu ta buhschana schinnî semmê naw dauds zittada palikfuse; bet jau deesgan sihmes irr parahdijuschahs, no ka redsamâ, ka tas laiks wairs ne effobt tahl', kad ta brihnischka pahrwehrtschana notikfchoht. To arri dsirdesim schinnis sinnâs, kas mums uahfuschas is Indijes, ihpaschi no ta aprinka, fo Agra sauz.

*

*

*

Bet eekam wehl tahs ihstenas sinnas dohsim, tad papreeksch pahrluhkosim to stahstu, fo kahds brahminis, kas Dezember mehnest 1843schâ gaddâ tikke kristihts, pahr sewi paschu stahsta, kâ winsch pirmejos gaddôs publejees, sawai dwehselei meeru eemantobt. No schi stahsta redsesim, kahdâ behdigâ buhschanâ tee kautini tur dsihwo ir tad, kad winni us labbaku buhschanu, kâ dohma, dsennahs. Winsch, tas brahminis, raksta: „Mans tehws bij' dsimnis Trawankor pilsehtâ, bet ap to laiku, kad es dsimnu, 1815tâ gaddâ winsch mitte Nagpor pilsehtâ, jebfchu zitti muhsu

zilt's peederrigi dsihwoja P u n a h pilssehtâ. Sawâ septitâ gaddâ es jau dabbuju to brahmina schnohri un man waijadseja mahzitees tohs pirmus pahtarus (M un t r a), fo arri nosauz par brahminu luhgschanu. Nagpore pilssehtâ mans tehws mannim peedewe to weenu Guru jeb waddonu klah, kam manni waijadseja mahziht tannis swehtas grahmatas, un scha waddona sinnâ es fastahweju feschus gaddus. Kad 14 gaddus biju nodsihwojis, tad es dabbuju to Wischnu-luhgschanu, kas, kâ teize, aifsargajoh, no wiffa launa, no katras flimmibas, no katras nelaimes, un ar fo warroht teescham wiffu panahht, fo ween wehlejotees. Mans waddons mannim ihpafchi mahzija, kâ un kad manschee pahitari ja-ffaita; un winsch man arri to leezinaja, ka, kad es schohs pahtarus 800,000 reises buhschoht isffaitijis, tad tas deews Wischnu man parahdischotees un man par wiffahm mannahm publehm maksafchoht. Bet ja pehz schi darba tas Wischnu man ne parahdotees, tad lai es atkal pee winna atnahfoht; winsch tad man dohschoht zittu luhgschanu. Kad nu es sawu luhgschanu pehz tahs eemahzitas wihses 800,000 reises isffaitiju — fo tik pa 3 mehnescheem spehju isdarriht, — un Wischnu man ne parahdijahs, mannas publes lihdsinaht, tad gahju atkal atpakkal pee sawa waddona un subdseju winnam pah to. Schis nu man ne dewe wis zittu luhgschanu, kâ bija fohlijis, bet likke, lai es to paschu atkal tik pat reises no galla ffaitoh, bet ar sawadeem gaweneem un darbeem. Man bij' ik deenas, trihs mehneschus zaur, appafsch kahda ihpafcha kohka sawadu maiffijumu no 5 tahdahm leetahm, kas nemirffigu darroht, ehst; un schih's leetas bij' zuffers, meddus, ruhdsis peens, falds peens un mihsals no weenas gohws. Mans ihstens ehdeens pa wiffu scho

laifu bij' druszin wahritu ribsu bes sahl's, un scho tik weenreis pa deenu baudiju. Man arri waijadseja diwi reises pa deenu masgatees, un pa nakti tik trihs stundas ween bij' brihw gulleht us plifku grihdi. No ta nu palifku flims ar drudsi un zittahm tahdahm liggahm ta, ka manni waijadseja wehl usgreesst — no ka wehl taggad man pee meesas irr rehtas. Bet wissu to wahjibu un mohkas ne behdadams, es tatschu isturreju, kas man bij' usdohts, ar ween zerredams to Wischnu redseht. Bet arri scho reis tanni zerriba peewihlohs, gabju atpakkat pee sawa waddona un ta pat dsitti noskuninis, ka arri kurnedams tam atkal subdseju, ka winsch man tahdas zeeschanas un darbus uslizzis, no ka es tikfai flimmibas un sahpes ween mantojis. Waddons nu gan drihs ne sinnaja, ko atbildeht, tak teize, ka es laikam pats kahda leeta effoht missejees un apwainojees, ka deht tad ne panahzis to, ko kahrojis. Winsch manni luhdse, lai jel ne ismissejotees un to luhgschanu ne atstahjoht, bet ar drohschu firdi to atkal no galla eefahkoht, ar ko es tak teescham buhschoht to panahkt, ko wehlejotees, kad arri ne scheitan, tad tak winna pafaulê. Man nu waijadseja diwi mehneschus flimmam us gultu gulleht; un tik ko palifku labbaks, tad mans tehws ar wisseem saweem peederrigeem no Nagpores aisgabje us Benares pilssehtu dsihwoht.

„Mans Guru jeb waddons dewe man lihds gramatu us sawu zitt'reiseju waddonu, kas dsihwo Benares pilssehta un zaur teem raksteem scham manni eeflaweja. Vehz kahda laizina nu schis manni usnehme sawu mahzeklu pulka un sohlija man doht to luhgschanu, kas effoht ta wissu-augstaka preekseh mirstameem zilwekeem, un prohti: tad, kad es winnam papreekseh dohschoht labbu pulku naudas, jo ta luhgschana effoht tik branga un dahrga, ka daschi waldinceki

winnam par to effoht tik dauds dewuschi, kà wissa winnu walstis wehriê. Tad winsch manni jautaja, zik jel es warroht doht? Es tam atbildeju tà: „Es tew dohdu pats sewi ar wissu, kas man irr.“ Un kad nu es winnam labbu teesu naudas biju nodewis, tad tas swehtajs darbs eefahzehs. Winsch atajinaja pee few' kahdus brahminus, nesse uppurus un dahwanas, un tad turreja dsihres trihs deenas un trihs naktis zauri. Treschas deenas wakkarâ man wajadseja ar to swehtu uhdeni masgateses, tad wajadseja eetihtees sihda drahnâ un kahdâ tumshâ istabâ paschâ widdû stahweht. Paschâ puff-nakti tas Guru lehnitim willahs man klahnt un tad itt ar swehtu apdohmu man aufis eefschufsteja to luhgschanu. Tad wehl teize: „„Ja ar scho luhgschanu ne warri wissu to panahkt, ko tawa firds wehlejahs, tad sinni, ka zitta palihga wairs naw; jo schi irr ta leelaka pahr wiffahm.“ Tur klahnt man stipri aisleedse scho luhgschanu kahdam zittam arri eemahziht. Jo tahdeem zilwekeem, kas ar scho luhgschanu irr apbrunnoti, ne mas ne wajjaga preeksch elka-deewu bildehm, jeb preeksch kahda brahmina semmê mestees; tas wiss winneem wehl teef aisleegts. Schohs jaunus paharus man wajadseja schahdâ wihse tur-reht; tannis 3 pirmas deenas man bij' ja-paleekta pascha Guru mahjâ kahdâ fewischkâ kambari. Te man tikke aisleegts, ne ko zittu aislahrt, kà tiklai druszin peena un kohku auglu; scho luhgschanu arri man ne bij' brihw masaf kâ 8 reises, un ne wairaf kâ 108 reises, tà, kà nu kurru reis' spehka, skaitiht. Tannis 12 deenas pehz tam man bij' brihw tik ween reis pa deenu baudiht rihsu, kohka=auglus un buddeli mihsala no weenas gohws. Tur klahnt es lihds kruhtim uhdenâ sehdedams, 165 reis pa deenu to luhgschanu skaitiju un to darriju pehz puffdeenas no pullsten 3 lihds 10. To laiku es biju 17 gaddus wezs.“

Us tahdu wihsi schis nabbags brahmins likahs sewi mohziht. Pehzak winsch dauds gruhtibas zeedams dauds tahlas un par swehtahm eeteiktas weetas apmekleja, ar ween preeksch sewis to eefschfigu meeru mekledams, ko tak us scho wihsi ne panahze, kamehr kahds kristihts Indieris winnam stahstija pahr Kristu un pahr to ihstenu zektu, pa ko grehku peedohschanu panahkt. Tad winsch few nopirke jaunus testamentu, usmekleja missionarus, un tà tad beidscht,

deefgan isblandejees, pee pateefibas atsihschanas tikfe. Kam tas gan ne fahpehs firbi, kad apdohma, zif dauds tuhfstohschi, ir millioni zilweki us schahdu wihs teef nowadditus to maldamu zekku, fur ne preeki, bet tik behdas un mohlas ween winneem pretti stahjahs?

*

*

*

Lai tad klausam tahs sinnaas, ko tee missionari Sdrnle un Kreis, kas jau 1839ta gadda Ugras aprinkl nomettuschees, stahsta. Nowembera mehnesi 1843schâ gaddâ winni reisojuschi garr to uppi Jumna un stahsta, ko tur wiffu redsejuschi. No schahm winnu sinnaam mehâ isnemsim tik tahs, kas jo wairak wehrâ leekamaas.

„Mehs aisnahzam“ — ta missionars Sdrnle raksta — „us to pilsehtinu Batefore, kas Jumnaas labbaja puffe irr, tahda laikâ, kad tur patlabbanweenus gadda fahrtigus deeweklu swehtkus (Mela) taifjahs swehtikt. No rihta itt agri isgahjam to preezas mahzibu fluddinacht. Un kad wehl to klauschu ne bij' dauds sanahkuschi, tad arri es sawu gaspaschu nehmu lihds, gribbedams winnai arri israhdiht to paganu basnizu lihds ar tahm deeweklu bildehm. Tee leelakee deewekli, kas schê teef peeluhgti, irr Mahadeo (leelajs deewâ) ar sawu gaspaschu Barbetti un dehlu Gauefch, kam elefanta galwa, un tad ta asfinâ-kahriga Kali. Tur arri irr bildeâ ar tshetreem gihmeem, bet ko wairs ne peeluhds tadeht, ka eenaidneeku salbati winnaam deggonus nodausijuschy. Wehlaki mehâ sawu mahzibu fluddinajam us daschahm weetahm, un tahdeem, kas lassikt mahzeja, grahmataas isdallijam. Stary teem klausitajeem atraddahs kahds wezs wihrs, kas likkâhs lohti usmannigs buht; un kad winsch kahroja, wehl wairak dsirdeht to labbu wehsti, tad mehâ to luhdsam aisnahkt us muhsu telti, fur mehâ, ta deenas karstuma deht. gahjam atpakkal. Pehz puffdeenas tas wihrs ar sawu dehlu un brahla dehlu pee mums atuahze. Winsch bij no Gorwal aprinka un peederreja pee tahs tizzibas, ko Jainâ tizzibu sawz un ko tur dauds zeeni. Wiffi Jaini tizzigi, ar ko tikkam pasihstami, labpraht runnaja pah sawas tizzibas grunti. To arri schis wihrs darrija. Winsch likkâhs buht labbi mahzihts wihrs. No kristigas tizzibas winnaam jau kahda sinna bij tikuse, jo preeksch desmit gaddeem kahds Enlenderu reisneeks bij' us zekka saflim-

mis, un tadehl weenu nakti pee winna mahjojis. Ur scho nu winni kohpâ bij' runnajuschy pahr kristigu tizzibu; un schi sinna, fo winsch to reis' dabbutis, wehl ne bij wis no winna firds isdissuse. Tadehl winsch nu preezajahs, ka taggad wairak pahr Jesu Kristu dsirdeja un fwehtu rakstu grahmatu dabbuta. Winsch teize: „„Man-na eefschiga buhschana irr ta, kâ kahds wihrs, kas pa dsil-lahm duhnahm breen; jo kad winsch weenu kahju iswelk, tad ta ohtra jo dsilaki grimst eefschâ, un winsch ne sinn, kâ lihdsfetees.““ Ur scheem wahrdeem winsch nosihmeja sawu Jaina tizzibu, pehz kurras ta zilweka firds lihdsi-najahs zaurai laiwai, kur uhdens eeteff; tee zaurumi irr ja-aishahsch, tas uhdens ja-ispumpe un tad irr tas darbs beigts. Bet schint wihram likkahs, ka ta laiwa ne ween zaurumaina, bet arri zaur zaurim samaitata effoht, un prassija ta kâ tas zeetuma-fargas: „„Ko man buhs dar-riht, lai fwehts paleeku?““ Mehš tam atbildejam ar ta Apustula wahrdeem: „„Tizzi us to Rungu Jesu Kristu, tad tu un taws namš muhschigi dsihwohs.““ Kad winsch labbi mahzeja lassihht, tad es winnam jaunu testa-menti un zittas kahdas derrigas grahmatas eedewu. Kad mehš to 10tu nodaku no Apustulu darbu grahmatas bi- jam lassijuschy un istulkojuschy, tad winnu atlaidam, fir- snigi winnu passubbinadami tahs grahmatas lassihht un to pateesu Dewu zaur winna Dehlu Jesu Kristu luhgt, lai ta pat, kâ Karneels, to dsihwibas zekku warretu atrast. Winsch to apsohlija un ittin preezigš no mums aishgahje. — Ap wakkara laiku mehš atkal gahjam stary teem lau- dim; un kad man firds neffahs tohs jauneklus, kas mums lihds, us winnu nahkamu miffionaru ammatu eeraddinaht, tad teem dewu grahmatinas rohkâ, fo isdallihht un arri preekschâ lassihht, ja drihtstohht. No eefahkuma gan tee drufzim baidijahs; bet pehzak tee palikke drohschi un ar preeku to darrija, kas bija usdohts. Kahds sihlneeks, kas ne tahł no tahs weetas bija, kur mehš stahwejam, grib- beja muhs aishsiht. Winsch taifija tahdu trohksni, ka muhsu wahrduš gan driht ne warreja dsirdeht; bet kad mehš ne atlahpamees, tad arri nehmahs us mums flau- siftees, un mehš runnajam lihds melnai naktei.“ 7.

(Weidsama pufse nahkoschâ lappâ.)

Brihw drikkieht. No Widsemmes General-gubnementes pufses:
Dr. C. E. Napierky.